

11.20 SOCIALE COMPETENTIE OBSERVATIE LIJST, SCOL, 2006

CED-Groep

Populatie: leerlingen groep 1 t/m groep 8.

Meetpretentie: sociale competentie in de context van school.

Verkrijgbaarheid: Rovict, Postbus 388, 3760 AJ Soest. Tel.: 035-6036080, fax: 035-6036081, www.rovict.nl, e-mail: info@rovict.nl, of via Kwintessens uitgever, Postbus 1492, 3800 BL Amersfoort. Tel.: 033-4601940, fax: 033-4606020, www.kwintessens.nl, e-mail: info@kwintessens.nl of via www.scol.nl, e-mail: info@scol.nl.

Wijze van afnemen: individueel.

Duur: afname: 10 min; **scoring en interpretatie:** 10 min.

Beschrijving: vragenlijst/observatielijst met 26 items gericht op de sociale competentie van leerlingen in de context van school. Sociale competentie wordt gedefinieerd als het adequaat kunnen en willen handelen in sociale situaties. Kennis, vaardigheden en attitudes vormen de kern van sociale competentie (Ten Dam et al., 2003; Appelhof & Walraven, 2002). Bij het ontwikkelen van de SCOL is er echter niet voor gekozen om deze drie voorwaarden apart te meten, maar naar gedrag in concrete situaties te kijken (Appelhof & Walraven, 2002).

De items bestaan uit positief geformuleerde en onderwijsbare gedragingen ten aanzien van sociaal competent gedrag. Voorbeelditem: 'Biedt excuses aan als hij/zij onaardig heeft gedaan tegen aan ander'. Er zijn vijf antwoordmogelijkheden oplopend van 'nooit' tot 'vaak'. Per item wordt uitgelegd naar welke gedragingen gekeken dient te worden.

De SCOL is ontwikkeld als leerlingvolgsysteem voor toepassing bij alle leerlingen. Uitgangspunt bij de testconstructie was de bruikbaarheid voor planmatig onderwijs in sociale competentie. Daarnaast dient de SCOL als signaleringsinstrument om leerlingen te identificeren die extra aandacht behoeven voor het ontwikkelen van sociale competentie. Bij aanhoudend lage scores dient extra diagnostiek te worden ingezet.

De vragenlijst wordt tweemaal per jaar ingevuld door de leerkracht. Het eerste meetmoment is vlak na de herfstvakantie, het tweede rond de meivakantie. Zo wordt de ontwikkeling van de sociale competentie in kaart gebracht.

Afname en interpretatie: door leerkracht.

Uitwerking: invullen van de lijst kan zowel op papier als rechtstreeks via een computerprogramma. De scoring verloopt automatisch via de software. Er wordt een totaalscore berekend door itemscores op te tellen. Normscores zijn verdeeld over vijf percentielklassen oplopend van E (10% leerlingen met laagste scores) tot en met A (25% leerlingen met hoogste scores). Leerlingen met een totaalscore van 86 of meer worden als sociaal competent beschouwd.

De SCOL is genormeerd op 2.868 leerlingen van 14 scholen uit heel Nederland uit groep 2 t/m groep 8. De scholen uit Zuid Nederland zijn daarbij wat ondervertegenwoordigd. In de totale steekproef van 3.283 leerlingen, waarin ook leerlingen uit groep 1 zijn opgenomen, bestaat uit 1.653 jongens en 1.630 meisjes vertegenwoordigd. Het onderzoek werd uitgevoerd in de schooljaren 2003-2004 en 2004-2005. Wanneer het instrument voor een leerling uit groep 1 wordt in-

11.20, SCOL, 2006

TESTBESCHRIJVING 2

gezet, dient dit slechts als een eerste ijkpunt; er mogen nog geen conclusies aan worden verbonden. Interpretatie op individueel niveau.

COTAN-beoordeling 2008

Uitgangspunten bij de testconstructie:	goed
Kwaliteit van het testmateriaal:	voldoende
Kwaliteit van de handleiding:	goed
Normen:	voldoende
Betrouwbaarheid:	voldoende
Begripsvaliditeit:	voldoende
Criteriumvaliditeit:	n.v.t./onvoldoende ¹

¹ Deze test is volgens de auteur(s)/uitgever niet bedoeld voor voorspellend gebruik, criteriumvaliditeit is derhalve *niet van toepassing*. Wanneer de test wordt ingezet in situaties waarin voorspelling wel aan de orde is, geldt het oordeel *onvoldoende*, omdat er geen onderzoek naar de criteriumvaliditeit is verricht.

Referenties:

- Joosten, F. (2006). *Handleiding voor de Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL) als signaleringsinstrument*. Rotterdam: CED-Groep.
- Joosten, F. (2006). *Verantwoording van de Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL)*. Rotterdam: CED-Groep.
- Joosten, F. (2007). *Een maat om op te bouwen. Sociale competentie meten voor het basisonderwijs*. Universiteit van Amsterdam: proefschrift.